

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžd/30/2012
Identifikačné číslo spisu:	3012200099
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3012200099.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcu A. G., bytom D., zastúpeného JUDr. Jánom Legerským, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Nám. Sv. Anny 15/25, Trenčín, proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, (predtým Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne, Krajský dopravný inšpektorát, Jilemnického 1, Trenčín), o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.p. KRPZ-TN-KDI-P-130/2011 z 5. decembra 2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/16/2012-47 z 11. júla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 13S/16/2012-47 zo dňa 11. júla 2012 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 79, 58 Eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Konanie o priestupku

Rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi, Okresného dopravného inšpektorátu č. p.: ORP-698/DI-SK-2010 z 20. mája 2011 bol žalobca A. G. (ďalej iba žalobca) uznaný za vinného z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len ZP) na tom skutkovom základe, že dňa 26. júla 2010 v čase o 12.30 hod v Bojniciach viedol motorové vozidlo, motocykel značky Honda CBF 600, ev. č. D., po vozovke cesty č. III/05062, označenej dopravnou značkou „P8“ ako hlavná cesta, kde v križovatke s miestnou komunikáciou vedúcou od Hurbanovho námestia nesprávne a neadekvátne reagoval na osobné motorové vozidlo zn. Kia Venga, ev. č. Q. ktoré viedol vodič D. C. po ceste č. III/05062 označenej dopravnou značkou „P1“ ako vedľajšia cesta. Žalobca začal prudko brzdiť, čo malo za následok nezvládnutie riadenia motocykla a jeho následný pád na cestu. Po páde sa žalobca

kĺzal smerom k vozidlu vodiča C., došlo až ku kontaktu motocykla s vozidlom KIA. Pri dopravnej nehode došlo k zraneniu vodiča G., iné osoby zranené neboli, poškodený bol motocykel aj osobné motorové vozidlo KIA, škoda bola určená službukonajúcim nehodovkárom na sumu 1200,- Eur. Dychové skúšky u oboch vodičov boli negatívne.

Za priestupok bola žalobcovi podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZP) uložená sankcia - pokuta vo výške 400 Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 6 mesiacov. Zároveň mu bola podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch v spojení s § 1, písm. c) vyhlášky č. 411/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov o priestupkoch, uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 33 Eur.

Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Trenčíne, Krajský dopravný inšpektorát rozhodnutím z 5. decembra 2011 pod č. KRPZ-TN-KDI-P-130/2011 o odvolaní žalobcu rozhodol tak, že odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

II.

Konanie na súde I. stupňa

Krajský súd v Trenčíne na základe žaloby a v zhode s jej obsahom preskúmal správne konanie a rozhodnutia v ňom vydané, a v súlade s návrhom v žalobe napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu z dôvodov § 250j ods. 2, písm. a) O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom, že vo veci sa nejedná o priestupok, pretože žalobca ako účastník dopravnej nehody neporušil povinnosť prispôsobiť svoje správanie situácii v cestnej premávke, uloženú v ustanovení § 3 ods. písm. a) zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke. K tomuto záveru súd dospel po oboznámení sa so skutkovým stavom, ako ho zistili správne orgány, z ktorého vyvodil, že vodič vozidla KIA uskutočnil so svojim vozidlom rozjazd a opätovné zastavenie takým spôsobom a v takom čase, že žalobca nemohol a nemal možnosť predvídať, že vozidlo KIA zastaví, resp. nemohol a nemal možnosť včas rozpoznať, že toto vozidlo pred hranicou križovatky skutočne zastaví. Ak by vodič vozidla KIA pokračoval v jazde na hlavnú cestu, žalobca by nezabránil dopravnej nehode ani včasnou a správnu reakciou, pretože na vykonanie potrebného jazdného manévru nemal dostatok miesta a času.

III.

Odvolanie a vyjadrenie k nemu

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Hodnotiac detaily dopravnej nehody opätovne vyslovil názor, že predmetnú dopravnú nehodu zavinil žalobca, a to nesprávnou a neprimeranou reakciou, pričom nesprávnou technikou brzdenia motocykla stratil s vozidlom stabilitu, spadol na vozovku a následne narazil do stojaceho vozidla KIA vodiča D. C.. Z týchto dôvodov sa žalovaný domnieva, že v predmetnej veci bol dostatočne a správne zistený skutkový stav a vo veci konajúce orgány postupovali v súlade so zákonom. Navrhol preto zmeniť rozsudok krajského súdu tak, že odvolací súd žalobu zamietne.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť rozoberajúc reakciu na manéver vodiča C. pred hranicou križovatky a svoj, pri ktorom spadol z motorky. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania v sume 79,58 € predstavujúcu odmenu za 1 úkon právnej služby v odvolacom konaní - vypracovanie vyjadrenia k odvolaniu proti rozsudku vo výške 58,69 € + 7,63 € režijný paušál + 20% DPH (podľa § 11 ods. 4, § 14 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov).

IV.

Konanie pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky ako súdom odvolacím.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) v spojení s § 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá O. s. p. v spojení s § 211 a nasl. O. s. p.) a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné stotožniac sa s výrokom rozsudku krajského súdu, i keď odvolací súd mierne modifikoval a najmä doplnil dôvody uvedené krajským súdom.

Podľa § 250ja ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodne o odvolaní spravidla bez pojednávania, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom. Na prejednanie odvolania nariadi pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak vykonáva dokazovanie. Odvolací súd vzhľadom na ďalej uvádzané skutočnosti nepovažoval za potrebné na prejednávanie veci nariaďovať pojednávanie a takýto postup nebol v rozpore s verejným záujmom.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím číslo SLV-PS-1120/2012 z 12. decembra 2012 v zmysle § 21 ods. 11 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zrušilo k 31. decembru 2012 okrem iných aj rozpočtovú organizáciu Krajské riaditeľstvo policajného zboru v Trenčíne, pričom práva a povinnosti zrušenej organizácie prešli dňom zrušenia na zriaďovateľa, ktorým je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Nakoľko pôvodne žalovaný ako právnická osoba uvedeným dňom zanikol, účastníkom konania na strane žalovaného sa stalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky z titulu právneho nástupníctva. Pod všeobecným označením „žalovaný“ v texte je preto nutné rozumieť tak pôvodný správny orgán ako aj jeho právneho nástupcu podľa toho, ktorého sa text odôvodnenia týka.

Podľa § 244 ods. 1 O. s. p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O. s. p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 2 O. s. p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávnych, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového správneho orgánu, ktorými bol žalobca uznaný za vinného z priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g) ZP na vyššie uvedenom skutkovom základe, za ktorý mu bola podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZoP) uložená sankcia - pokuta vo výške 400 Eur a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 6 mesiacov. Zároveň mu bola uložená povinnosť uhradiť trovy konania vo výške 33 Eur.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZP), priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 22 ods. 1 písm. g) ZP, priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto poruší všeobecne záväzný právny predpis o bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, v ktorého dôsledku vznikne dopravná nehoda.

Podľa § 3 ods. 2, písm. a) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke (ďalej len „ZCP“) účastník cestnej premávky je ďalej povinný správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravnotechnickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam.

Podľa § 64 ZCP odseku 1 dopravná nehoda je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej

- a) sa usmrť alebo zraní osoba,
- b) sa poškodí cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie,
- c) uniknú nebezpečné veci alebo
- d) na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona.

Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej iba SP), správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav vecí a za tým účelom si zaobstarať potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov.

Toto ustanovenie je pri zisťovaní skutkového stavu dominantné.

Podľa § 51 ZP ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 58 ods. 1 a 2 ZP objasňovaním priestupkov podľa tohto zákona sa rozumie obstaranie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či

- a) sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto alebo iného zákona,
- b) tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku,
- c) sa uloží sankcia za priestupok alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchatel'a priestupku postačí samotné prejednanie priestupku,
- d) uloží ochranné opatrenie,
- e) uloží páchatel'ovi priestupku povinnosť uhradiť spôsobenú škodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade spisov správnych orgánov zistil, že skutkový stav nebol zistený nepochybne - nie presne a úplne a najmä jeho právne posúdenie je chybné.

Rozhodnutie žalovaného a jemu predchádzajúce rozhodnutie Okresného dopravného inšpektorátu v Prievidzi je rozhodnutím nezákonným, pretože dopravná nehoda je udalosťou, ktorou účastník nehody spôsobí inému účastníkovi nehody a nie sebe zranenie, smrť, škodu, poškodenie cesty, všeobecne prospešného zariadenia, uniknú nebezpečné veci alebo na niektorom zo zúčastnených vozidiel vrátane prepravovaných vecí alebo na inom majetku vznikne hmotná škoda zrejme prevyšujúca jedenaplnásobok väčšej škody podľa Trestného zákona (3900,- €), avšak v prerokúvanom prípade k žiadnej dopravnej nehode nedošlo.

Už zo znenia zákona o cestnej premávke, ale aj z koncepcie priestupku uvedenej v citovanom § 2 ods. 1 ZP je zjavné, že dopravnou nehodou, (resp. priestupkom, ktorý je založený na spôsobení dopravnej nehody) nemôže byť udalosť v cestnej premávke, ktorou účastník spôsobí zranenie sebe a škodu (ani ak by presahovala súčasných 3900,- €) tiež len sebe.

V prerokúvanom prípade napriek rozsiahlemu znaleckému dokazovaniu o podružnej otázke týkajúcej sa správnej reakcie a techniky jazdy oboch vodičov, správne orgány oboch stupňov nezistili správne skutkový stav (a tiež nesprávne právne posúdili skutok) v tom, že za dopravnú nehodu považovali udalosť, pri ktorej si žalobca sám spôsobil pádom z motorky zranenie a škodu na motocykli. Celková škoda na motocykli i osobnom motorovom vozidle bola odhadnutá na 1200,- €, t. j. neprevyšujúca sumu 3900,- €, ako to vyžaduje ustanovenie § 22 ods. 1 písm. g) ZP a ustanovenie § 64 ods. 1, písm. d) ZCP.

Podľa § 64 ods. 1 písm. a) ZCP dopravná nehoda je udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla a pri ktorej sa usmrť alebo zraní osoba.

So zreteľom na ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej iba ZP), podľa ktorého priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti, nemôže byť takým konaním pád z motocykla, pri ktorom si sám priestupca mal spôsobiť zranenie. Také konanie neporušuje ani neohrozuje záujem spoločnosti, pretože spoločnosť síce chráni zdravie a život svojich občanov, nie však pod hrozbou sankcie pred nimi samotnými.

Z týchto dôvodov nie je možné napríklad byť zodpovedný za priestupok, či dokonca za trestný čin, pri ktorých si niekto (dokonca úmyselne) spôsobí ujmu na zdraví, či smrť.

Z uvedených dôvodov pád žalobcu z motocykla, pri ktorom si sám privodil zranenie, škodu a škodu na cudzom majetku neprevyšujúcu 3900,- Eur, nemožno posudzovať ako dopravnú nehodu v zmysle citovaných ustanovení a konanie žalobcu popísané v napadnutých rozhodnutiach (najmä prvostupňového orgánu objasňujúceho priestupok) nie je priestupkom.

Takéto konanie možno teoreticky posúdiť ako priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. k/ ZP, pre porušenie všeobecných povinností vodiča. Otázne však je, či týmito všeobecnými povinnosťami sú práve tie, ktoré správne orgány pomenovali použitím ustanovenia § 3 ods. 2, písm. a) ZCP.

Priestupkom je nielen konanie, ktoré má formálne znaky uvedené v zákone o priestupkoch, resp. iných zákonoch, ale musí ísť aj konanie, ktoré je jednak zavinené a jednak porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti - má určitú spoločenskú nebezpečnosť. Nie teda každé konanie uvedené - formálne popísané v osobitnej časti zákona o priestupkoch, bude aj priestupkom.

Spoločenská nebezpečnosť konania žalobcu je mizivá, resp. žiadna, pretože spoločnosť na jednej strane má záujem ochraňovať život, zdravie i majetok občanov, na strane druhej ich však nemieni a ani nemá oprávnenie šikanovať postihom za to, že si ublížili na zdraví, či spôsobili škodu a to aj v prípade, ak sa tak stalo v spojitosti s porušením iných povinností, napr. v doprave.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, potvrdil podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 3 O.s.p. ako vecne správny.

Podľa § 250ja ods. 4 O. s. p. súd prvého stupňa aj správny orgán sú viazané právnym názorom odvolacieho súdu, ak bolo rozhodnutie zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 246c ods. 1 vety prvej O. s. p. tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech vo veci, priznal ich náhradu v uplatnenej výške. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 79,58 € (predstavujúcu odmenu za 1 úkon právnej služby za vyjadrenie k odvolaniu proti rozsudku krajského súdu vo výške 58,69 € + 7,63 € režijný paušál + 20% DPH podľa § 11 ods. 4, § 14 ods. 1 písm. b/, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov, z titulu trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobcu v lehote 3 dni od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.